

KLAGANDE

Xerox Sverige AB, 556052-5171
Box 904
194 29 Upplands Väsby

Ombud: Advokat Kristian Pedersen
Advokatfirman Delphi KB
Box 1432
111 84 Stockholm

MOTPARTER

Boxholms kommun m.fl., se bilaga 1
Box 79
590 10 Boxholm

Ombud: Li Sjökvist
SKL Kommentus AB
117 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU
och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi,
transporter och posttjänster, LUF

KONKURRENSVERKET	
2011-05-05	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att utvärderingen av lämnade anbud ska göras om varvid anbudet från Xerox Sverige AB ska beaktas.

BAKGRUND

SKL Kommentus AB genomför för 89 upphandlande myndigheters och bolags räkning en upphandling avseende skrivare och kopiatorer. Upphandlingen är benämnd Skrivare & Kopiatorer 2010 (projektnummer 10074). Sista dag att inkomma med anbud var den 28 juni 2010. Öppet förfarande har tillämpats. Upphandlingen är uppdelad i sex geografiska regioner och anbud kan lämnas på en, flera eller samtliga regioner. Vad avser regionerna 1-4 och 6 kommer ramavtal ingås med högst fem leverantörer. För region fem kommer ramavtal att ingås med en leverantör. Enligt tilldelningsbeslut den 1 oktober 2010 beslutade de upphandlande myndigheterna och bolagen (nedan benämnda myndigheterna) genom SKL Kommentus AB att ingå ramavtal med fem leverantörer. Xerox Sverige AB (bolaget) uteslöts ur upphandlingen. Som skäl angavs att bolaget inte hade uppfyllt kravet på att pappersmagasinet till vissa i förfrågningsunderlaget angivna typkonfigurationer skulle ha kapacitet att rymma 500 ark.

Bolaget ansökte om överprövning av upphandlingen och yrkade att förvaltningsrätten skulle förordna att upphandlingen, i de delar som avser regionerna 1-4 och 6, fick avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att utvärderingen gjordes om, varvid bolagets anbud togs upp till prövning och där tilldelades ramavtal.

Myndigheterna har efter det att målet anhängiggjorts vid förvaltningsrätten omprövat tidigare meddelat tilldelningsbeslut och ersatt det med ett nytt.

Förvaltningsrätten har genom dom den 17 december 2010, mål nr 8322-10 m.fl., bifallit bolagets ansökan och förordnat om rättelse i enlighet med bolagets yrkande. På talan av myndigheterna upphävde Kammarrätten i Jönköping domen genom beslut den 29 mars 2011 (mål nr 153--170-11). Målen visades åter till förvaltningsrätten för prövning bl.a. av om det före-

legat saklig grund för myndigheterna att ompröva det först fattade tilldelningsbeslutet.

YRKANDEN OCH GRUNDER

Bolaget vidhåller sitt yrkande att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen, i de delar som avser regionerna 1-4 och 6, får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att utvärderingen görs om, varvid bolagets anbud tas upp till prövning och bolaget tilldelas ramavtal. Bolaget anför som grund för sitt yrkande bl.a. följande. – Vid överprövning i ett upphandlingsmål ansöker leverantören om rättens åtgärd med anledning av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon bestämmelse i LOU. Ansökan avser inte ett visst beslut som den upphandlande myndigheten har fattat och domstolens prövning är inte heller begränsad till något visst beslut, t.ex. ett tilldelningsbeslut. Domstolen ska i stället pröva om en överträdelse av LOU har ägt rum och om den sökande leverantören har lidit skada av denna överträdelse. Att ett nytt tilldelningsbeslut fattats innebär således inte att ett pågående överprövningsmål ska avskrivas. Tvärtom ska ansökan prövas så länge den påtalade överträdelsen som utgör föremålet för ansökan, dvs. saken, föreligger. En upphandling kan avslutas på två sätt, antingen genom att avtal tecknas eller genom att upphandlingsförfarandet avbryts. Förvaltningsrättens interimistiska beslut hindrade de upphandlande myndigheterna från att avsluta upphandlingen till dess att domstolen beslutat annat. Den sak som är föremål för bolagets talan är inte något tilldelningsbeslut utan de upphandlande myndigheternas överträdelse av LOU i form av ett felaktigt förkastande av bolagets anbud. Denna överträdelse har inte påverkats av tilldelningsbeslut nr 2, vari de upphandlande myndigheterna vidhöll sin bedömning att bolaget inte uppfyllt samtliga skall-krav och att bolagets anbud alljämt var förkastat. – Bolagets anbud har felaktigt förkastats. De produkter som bolaget offererat uppfyller kravet på pappersmagasin om 500 ark vad avser typkonfigurationerna TK2

och TK3. I sitt anbud har bolaget tydligt angivit att produkterna uppfyller dessa krav genom att kryssa ja vid detta skall-krav på det sätt som föreskrivs i förfrågningsunderlaget. Genom att bekräfta att detta skall-krav uppfylls är det uppenbart att bolaget har förbundit sig att offerera och leverera skrivare som uppfyller kravet på ett pappersmagasin om minst 500 ark. Bolagets skrivare TK2 och TK3 har kapacitet för 500 ark. De produkter bolaget offererat uppfyller reservationslöst samtliga uppfyllda skallkrav samt att det pris som bolaget offererat gäller för skrivare i ett sådant utförande som uppfyller samtliga skallkrav, d.v.s. inklusive kapacitet 500 ark. Bolaget har även bifogat två förtryckta produktblad av vilka framgår att båda de offererade produkterna kan levereras med en kapacitet på 500 ark eller mer. Båda produkterna kan nämligen leveras med utbyggnad om 250 ark. Eftersom bolaget uppfyller samtliga skallkrav och produkterna är prissatta utifrån ett utförande som uppfyller samtliga skallkrav, har myndigheterna saknat skäl att förkasta bolagets anbud, och därigenom gjort sig skyldiga till överträdelse av principerna om likabehandling och transparens, såsom dessa kommer till uttryck i 1 kap 9 § LOU. – Det är i vart fall en oproportionerlig åtgärd att på grundval av myndigheternas tolkning förkasta bolagets anbud. Myndigheterna hade kunnat be om ett förtydligande från bolagets sida, vilket hade varit en mindre ingripande åtgärd än att förkasta bolagets anbud. Om myndigheterna hade begärt ett förtydligande, skulle bolaget, i linje med vad som framgår av anbudet, ha förklarat att samtliga skallkrav accepteras, att pris ges utan reservation och att bolaget således har offererat en produkt som uppfyller kravet om en kapacitet om 500 ark. Det fanns därmed en mindre ingripande åtgärd. Myndigheternas agerande står i strid med proportionalitetsprincipen. – Bolaget har inte angivit något annat i anbudet än att anbudspriset inkluderar samtliga kostnader för eventuella tillbehör som behövs för att uppfylla de krav som framgår av kravspecifikationen. I enlighet med de förtydliganden som myndigheterna hänvisar till har kostnaden för extramagasin inkluderats i priset för respektive typkonfiguration. Någon ytterligare kostnad utöver det pris som

angetts för respektive typkonfiguration tillkommer inte. Bolaget har offererat ett totalpris. Två av anbudena har i nu relevanta avseenden varit utformade på samma sätt som bolagets anbud, men myndigheterna har trots detta inte förkastat anbudena från dem.

Myndigheterna motsätter sig bifall till bolagets yrkande och anför bl.a. följande. Upphandlande myndigheter är inte genom det interimistiska beslutet förhindrade att ompröva sitt tilldelningsbeslut eller fatta ett nytt sådant. Tilldelningsbeslut nr 1 har genom omprövning upphört att existera eftersom det ersatts av tilldelningsbeslut nr 2. Om målen ska prövas i sak ska prövning avse tilldelningsbeslut nr 2. Skälet för omprövning var att det framkommit att en av de leverantörer som antagits genom tilldelningsbeslut nr 1 inte uppfyllde samtliga skall-krav. – Myndigheterna har inte brutit mot 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag. Upphandlingen har genomförts i enlighet med de grundläggande kraven om icke-diskriminering, likabehandling, förutsebarhet och transparens och de grundläggande EU-rättsliga principer som ska gälla för all upphandling. I vart fall har inte något brott mot LOU eller de grundläggande EU-rättsliga principerna medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Bolaget har själv i sitt yttrande och genom produktbladet angivit att typkonfigurationerna 2 och 3 i sitt standardutförande har ett huvudmagasin om 250 ark och att funktionskravet på 500 ark uppfylls genom ett tillval i form av ett extramagasin som rymmer 250 ark. Bolaget har därmed offererat en modell som kräver tillbehör, men man har inte prissatt tillvalet och det framgår därför inte av anbudet vad tillvalet kostar eller om det skulle ingå i totalpriset. Av den anledningen har bolagets anbud förkastats. En anbudsgivare kan inte anses uppfylla samtliga skall-krav enbart på den grund att man besvarat en fråga jakande när bifogat produktblad motsäger detta påstående. Att besvara frågan jakande är inte detsamma som att samtliga uppställda skall-krav *de facto* är uppfyllda. Myndigheterna har ställt krav på att produktblad för respektive typkonfiguration ska bifogas anbudet i

syfte att styrka att funktionskraven uppfylls. Av EG-domstolens praxis (mål C-448/01 Wienstroem) framgår att det strider mot upphandlingsreglerna att inte säkerställa att en verklig kontroll kan göras av att den information som lämnats i anbudet är korrekt. Myndigheterna har således ett ansvar att följa upp att offererade produkter uppfyller uppställda funktionskrav. Produktbladen för respektive typkonfiguration utgör sådan teknisk specifikation som myndigheterna kan luta sig emot i form av bevisning för att anbudsgivaren verkligen uppfyller uppställda skall-krav. Bolagets produktblad visar att funktionskravet avseende 500 ark endast uppfylls genom tillval av extramagasin och detta tillval är inte prissatt, vilket myndigheterna uppställt som krav i upphandlingen. I det fall den upphandlande myndigheten hade begärt in ett förtydligande avseende kostnaden för tillvalet hade upphandlande myndighet också haft bevisbördan för att frågan och dess svar inte utgjorde en särbehandling. I och med att den upphandlande myndigheten har bevisbördan för att likabehandlingsprincipen iakttas måste den också anses ha rätten att själv avgöra i vilka fall som den upphandlande myndigheten kan försvara sitt handlande. I detta fall hade frågan och dess svar utgjort ett otillåtet tillägg av anbudet, vilket måste anses strida mot likabehandlingsprincipen och utgöra särbehandling. Myndigheterna har också behandlat samtliga anbudsgivare lika genom att förkasta både bolagets och Toshiba Tec Nordic AB:s (Toshiba) anbud, då ingen av dem uppfyller samtliga skall-krav. Att Sharp antagits som leverantör kan inte tala emot likabehandlingsprincipen eftersom dess anbud uppfyller funktionskraven.

SKÄLEN FÖR RÄTTENS AVGÖRANDE

Myndigheternas tilldelningsbeslut

Kammarrätten har beslutat att förvaltningsrätten som första instans ska pröva om det förelegat saklig grund för myndigheterna att ompröva det

först fattade tilldelningsbeslutet. Det anges att förvaltningsrätten först därefter kan ta ställning till frågan om ändamålet med bolagets kan anses ha förfallit.

Av praxis från kammarrätterna följer att en upphandlande myndighet på eget initiativ kan rätta eller ompröva sitt tidigare ställningstagande och meddela ett nytt tilldelningsbeslut så länge som något kontrakt inte har slutits. En rättelse eller en omprövning får emellertid inte göras i syfte att kringgå bestämmelserna i upphandlingsdirektiven, LOU/LUF eller på sådant sätt att de grundläggande unionsrättsliga principerna träds förnär (jfr. Kammarrättens i Sundsvall dom den 23 augusti 2006 i mål nr 621-06 och Kammarrättens i Stockholm beslut den 19 juli 2010 i mål nr 3503-10).

Som grund för omprövning av tidigare meddelat tilldelningsbeslut har myndigheterna angett följande. I samband med skriftväxlingen med bolaget uppdagades att Toshiba, i likhet med bolaget, inte uppfyller skallkraven avseende papperskapacitet. Enligt det nya tilldelningsbeslutet uteslöts därför Toshiba som leverantör.

Förvaltningsrätten konstaterar att Toshiba uteslutits på samma grund som bolaget. Annat har inte framkommit än att myndigheternas avsikt med rättelsen har varit att upprätthålla likabehandlingsprincipen. Omprövningen kan därför inte anses ha gjorts i syfte att kringgå upphandlingsdirektiven och LOU/LUF eller de unionsrättsliga principerna. Myndigheterna har därmed haft saklig grund att ompröva det ursprungliga tilldelningsbeslutet och ersätta det med ett nytt.

Huvudfrågan i målet gäller emellertid om myndigheterna ägt rätt att utesluta bolaget från anbudsutvärderingen. Tilldelningsbeslut nr 2 ändrar inte bolagets ställning i upphandlingen. Bolaget bedöms fortfarande inte uppfylla skallkraven och är alltså uteslutet som leverantör. Ändamålet med

bolagets talan kan således inte anses ha förfallit. Yrkandet från myndigheterna om att målen ska avskrivas ska därför avslås.

Prövningen i sak

Lagtext m.m.

För ett antal av de upphandlande myndigheterna är LUF gällande lagstiftning för aktuell upphandling. Innehållet i LUF är i fråga om tillämplig reglering i detta mål likalydande som regleringen i LOU. Av detta skäl återges endast regleringen såsom den är utformad i LOU.

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § LOU, i dess lydelse till den 15 juli 2010, framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. – Rätten får omedelbart besluta att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats. Rätten får dock låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Utredningen i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande. Under punkten 1.1.9. - *Reservationer/alternativa anbud* anges bl.a. att inga reservationer eller alternativa anbud accepteras. Enligt punkten 2.4 - *Typkonfiguration 2*, måste samtliga skall-krav vara uppfyllda för att en typkonfiguration skall godkännas och tas med i utvärderingen. Vidare framgår att pappersmagasinet ska rymma 500 ark. Under punkten 2.5. - *Typkonfiguration 3* har antecknats att samtliga skall-krav måste vara uppfyllda för att en typkonfiguration skall godkännas och tas med i utvärderingen. Vidare framgår att pappersmagasinet ska rymma 500 ark. I punkten 2.12. "*Priser*" anges att anbudsgivare ska prissätta samtliga typkonfigurationer i enlighet med kravspecifi-

kation för respektive region. Offererade priser ska inkludera samtliga ställda skall-krav samt de bör-krav som anbudsgivare besvarar med ja.

Av förtydligande till förfrågningsunderlaget i form av frågor och svar framgår bl.a. följande. Om leverantören uppfyller ett funktions-/bör-krav, ska eventuellt tillkommande kostnad ingå i priset för typkonfigurationen, t.ex. om ett extra tillbehör behövs för att uppfylla ett bör-krav ska priset för detta tas med i anskaffningsvärdet för typkonfigurationen. Produktblad för respektive typkonfiguration skall medfölja anbudet. Detta för att säkerställa uppfyllande av de ställda skall- och bör-krav för respektive typkonfiguration. Är bör-krav (funktionskrav) för respektive typkonfiguration prissatta, ska det anges i anbudet.

Av bolagets anbud framgår bl.a. följande. Under rubrikerna 1.1.9., 2.4., 2.5. och 2.12. ställs frågan om kravet under respektive rubrik uppfylls. Bolaget har svarat ja på samtliga dessa frågor. Bolaget har även avseende typkonfiguration 2 och 3 bifogat två produktblad i vilka det framgår att respektive produkt har kapacitet om 300 eller 550 ark resp. 250 eller 500 ark.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Frågan i målet är om bolaget har uppfyllt skall-kraven avseende papperskapacitet.

Myndigheterna har anfört att bolaget inte har uppfyllt kraven avseende papperskapacitet i två typkonfigurationer. Bolaget har dock i sitt anbud angivit att kraven i fråga om kapacitet accepteras, att anbudet inte innehåller några reservationer samt att offererade priser inkluderar samtliga ställda krav i upphandlingen. Därigenom får bolaget anses ha uppfyllt ställda krav. Att produktbladen innehåller två olika utföranden på respektive typkonfiguration kan i sammanhanget inte tillmätas någon betydelse, eftersom bo-

laget i anbudet har angivit att kapacitetskraven uppfylls. Därigenom måste det anses att bolagets anbud avser det utförande som svarar mot de i upphandlingen ställda kraven.

Myndigheterna har även invänt att bolaget inte har prissatt de tillbehör som krävs för att nämnda typkonfigurationer ska uppfylla ställda krav. I denna fråga anges i förfrågningsunderlaget följande: "Är ett bör-krav (funktionskrav) för resp. typkonfiguration prissatta, ska detta anges i anbudet." Bolaget har accepterat kravet som ställts under *punkten 2.12*, vilket innebär att av bolaget offererade priser inkluderar samtliga ställda krav. Något tillbehör som ska prissättas särskilt har inte bolaget angett i sitt anbud och det har därför inte krävts av bolaget att det skulle lämna in någon ytterligare prisuppgift. Bolaget skulle således inte ha uteslutits från utvärderingsfasen.

Myndigheterna har genom att utesluta bolaget ur anbudsutvärderingsfasen utan att ha stöd för det i förfrågningsunderlaget brutit mot de grundläggande bestämmelserna i LOU. Bolaget kan till följd av detta komma att lida skada. Upphandlingen ska därför rättas genom en ny utvärdering varvid anbudet från bolaget ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1D-LOU)

Tommy Svensson

Föredragande har varit Henrik Lindblom.

MOTPARTER

AB PiteBo
Hamngatan 40
941 32 Piteå

Aktiebolaget PiteEnergi
Box 738
941 28 Piteå

Arvika kommun
671 81 Arvika

Bergsslagens kommunal teknik
Box 144
713 23 Nora

Bollebygds kommun
517 83 Bollebygd

Bostads AB Mimer
Box 1170
721 29 Västerås

Boxholms Kommun
Box 79
590 10 Boxholm

Bärkehus AB
Box 113
777 23 Smedjebacken

Dals-Eds Kommun
Box 31
668 21 Ed

Dorotea kommun
917 81 Dorotea

Eskilstuna Energi & Miljö Aktiebolag
631 86 Eskilstuna

Eskilstuna kommun
631 86 Eskilstuna

Eskilstuna Kommunfastigheter Aktiebolag
Box 5035
630 05 Eskilstuna

Etablering Västerås AB
Kopparbergsvägen 1-3
722 13 Västerås

Finspångs Stadsnät FINET AB
Vallonvägen 15
612 30 Finspång

Flens Kommun
642 81 Flen

Gagnefs Kommun
Box 1
785 21 Gagnef

Gotlands Kommun
621 81 Visby

Grästorps kommun
467 80 Grästorp

Herrljunga Kommun
Box 201
524 23 Herrljunga

Kinda Kommun
Box 1
590 40 Kisa

Kommunalförbundet ITSAM
Box 1
590 40 Kisa

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 Stockholm

Kristinehamns kommun
681 84 Kristinehamn

Kvällinge Fastighets Aktiebolag
Box 502

593 25 Västervik

Leksands Kommun
793 80 Leksand

Ljungby Kommun
341 83 Ljungby

Mora kommun
792 80 Mora

Mälarenergi AB
Box 14
721 03 Västerås

Mälarhamnar AB
Box 3013
720 03 Västerås

Mönsterås Holding AB
Box 54
383 22 Mönsterås

Mönsterås kommun
Box 54
383 22 Mönsterås

Mönsterås Utvecklings AB
Box 54
383 22 Mönsterås

Norbergs kommun
Box 25
738 21 Norberg

Nynäshamns kommun
149 81 Nynäshamn

Orsa kommun
Box 23
794 21 Orsa

Osby Kommun
283 80 Osby

Oxelösunds kommun
613 81 Oxelösund

Parken Zoo i Eskilstuna AB
631 86 Eskilstuna

Piteå kommun
941 85 Piteå

Piteå Näringsfastigheter Aktiefbolag
Box 743
941 28 Piteå

Rättviks kommun
795 80 Rättvik

Sala kommun
Box 304
733 25 Sala

Salems kommun
144 80 Rönninge

Sveriges Kommuner och Landsting
118 82 Stockholm

SKL Kommentus
Hornsgatan 15, 1 tr
118 46 Stockholm

Skinnskattebergs kommun
Box 101
739 22 Skinnskatteberg

Smedjebackens Energi AB
Gunnarsvägen 7
777 34 Smedjebacken

Smedjebackens kommun
777 81 Smedjebacken

Statens Kulturråd
Box 27215
102 53 Stockholm

Storfors kommun
Box 1001

688 29 Storfors

Storstockholms Brandförsvar
Box 1328
111 83 Stockholm

Strängnäs kommun
645 80 Strängnäs

Surahammars kommun
Box 203
735 23 Surahammar

Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

TjustFastigheter AB
Box 502
593 25 Västervik

Torshälla Fastighets AB
Brogatan 13
644 32 Torshälla

Torsås kommun
Box 503
385 25 Torsås

Ulricehamns kommun
523 86 Ulricehamn

Vilhelmina kommun
912 81 Vilhelmina

Vingåker kommun
643 80 Vingåker

Vårgårda kommun
447 80 Vårgårda

VÄGAB, Västerås Gatukontors Aktiebolag
Fastighetskontoret, Stadshuset
721 87 Västerås

Västervik Miljö och Energi AB
Box 25

593 21 Västervik

Västervik Resort AB
593 80 Västervik

Västerviks Bostad AB
Box 502
593 25 Västervik

Västerviks kommun
593 80 Västervik

Västerviks kommuns Förvaltnings AB
593 80 Västervik

Västerviks Kraft-Elnät AB
Box 25
593 21 Västerås

Västerås Energi & Vatten Distribution AB
Box 14
721 03 Västerås

Västerås Flygplats AB
Västerås Flygplats
721 31 Västerås

Västerås stad
Stadshuset
721 87 Västerås

Västerås Stads Kraftvärmeverk
Box 14
721 03 Västerås

Västmanlands Avfallsaktiebolag
721 87 Västerås

Ydre Kommun
Torget 6
570 60 Österbymo

Åtvidabergs kommun
Box 206
597 25 Åtvidaberg

Åre kommun
Box 201
830 05 Järpen

Älvdalens Kommun
Box 100
796 22 Älvdalen

Ödeshögs Kommun
599 80 Ödeshög

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU